

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2019

Maurice La Haye

2019.28

Rapport van de Zoogdierverseniging
In opdracht van de Provincie Limburg

provincie limburg

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2019

Rapport nr.:	2019.28
Datum uitgave:	14-04-2020
Status	Definitief
Auteur:	M. La Haye
Illustraties:	Voorzijde: B. van Noort
Kwaliteitscontrole:	Vilmar Dijkstra
Productie:	Steunstichting VZZ, in rapport vermeld als de Zoogdiervereniging Bezoekadres: Toernooiveld 1 6525 ED Nijmegen Postadres: Postbus 6531 6503 GA Nijmegen Tel.: 024 7410500 secretariaat@zoogdiervereniging.nl www.zoogdiervereniging.nl
Gegevens opdrachtgever:	Provincie Limburg Limburglaan 10 6229 GA Maastricht
Contactpersoon opdrachtgever	Ludy Verheggen

provincie limburg

De Steunstichting VZZ is onderdeel van de Zoogdiervereniging

Dit rapport kan geciteerd worden als:

La Haye, M., 2020. Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2019. Rapport 2019.28. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

De Steunstichting VZZ, onderdeel van de Zoogdiervereniging, is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van de Zoogdiervereniging; opdrachtgever vrijwaart de Stichting VZZ voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en de Zoogdiervereniging, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

1	INLEIDING	3
1.1	AANLEIDING	3
1.2	OPDRACHT	3
1.3	LEESWIJZER	3
2	METHODE & RESULTAAT KEURINGEN 2019	4
2.1	METHODE BESCHRIJVING	4
2.2	RESULTATEN	5
3	CONCLUSIES	18
3.1	GROEVE EIGENAREN/BEHEERDERS	18
3.2	KEURINGSRESULTAAT	19
	LITERATUUR	22
	BIJLAGE 1	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Natura 2000-gebieden Bemelerberg & Schiepersberg (gebiedsnummer 156), Geuldal (gebiedsnummer 157), St. Pietersberg & Jekerdal (gebiedsnummer 159) en Savelsbos (gebiedsnummer 160), liggen een groot aantal mergelgroeves die belangrijk zijn voor de overwintering van drie Natura 2000-soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn: meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*) en vale vleermuis (*Myotis myotis*).

Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van deze vleermuissoorten wordt gemonitord door het jaarlijks visueel laten tellen en op naam brengen van de overwinterende vleermuizen in de aanwezige groeves door ervaren vrijwilligers. Deze tellingen worden uitgevoerd via het NEM Meetprogramma Wintertellingen Vleermuizen onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM).

Voor het mogen (laten) uitvoeren van de vleermuistellingen in een groeve heeft de eigenaar/beheerder een betredingsvergunning nodig in het kader van de Mijnbouwwet en het is noodzakelijk dat in de vergunning de vleermuistelling expliciet als activiteit is vermeld (zie ook La Haye 2016).

1.2 Opdracht

De provincie Limburg heeft in 2019, net als in eerdere jaren, de Zoogdierverseniging gevraagd om mergelgroeves te laten keuren door een erkend keuringsbedrijf en indien nodig direct kleine herstelwerkzaamheden te verrichten. De provincie heeft daartoe een lijst met relevante groeves aangeleverd (bijlage 1). Van de groeves die onderdeel zijn van deze opdracht is tevens gevraagd om aan te geven of de eigenaar/beheerder een vergunning heeft of een vergunning heeft aangevraagd (en desgewenst te bevorderen dat een vergunning wordt aangevraagd) waarmee overwinterende vleermuizen geteld kunnen worden.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport wordt verslag gedaan van de keuringen in 2019. In de tabellen 1 t/m 5 in hoofdstuk 2 wordt per Natura 2000-gebied de huidige keuringsstatus van de groeves gepresenteerd en de uitslag van de keuringen/vooronderzoeken in 2019: (deels) goedgekeurd, afgekeurd of 'overig'. In hoofdstuk 3 worden de bevindingen van de keuringen 2019 samengevat.

2 Methode & resultaat keuringen 2019

De provincie Limburg heeft bij aanvang van de opdracht aangegeven welke groeves tot de opdracht behoren (zie bijlage 1 voor een compleet overzicht). Het gaat om in totaal 31 groeves.

2.1 Methode beschrijving

Het gebruik van groeves wordt sinds 2010 in het kader van de Mijnbouwwet in 3 typen onderverdeeld: intensief gebruik, extensief gebruik en erkend berglopen. In een handreiking van de provincie wordt toegelicht wat onder intensief (grootschalig) gebruik, extensief (kleinschalig) gebruik van de groeves en erkend berglopen wordt verstaan. Grootschalig gebruik betreft bijvoorbeeld delfstofwinning en het houden van evenementen. Kleinschalig gebruik betreft o.a. cultuurhistorisch onderzoek en de jaarlijkse telling van vleermuizen door vleermuisonderzoekers (zie de 'Handreiking gesteente mechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeves voor extensief gebruik', vastgesteld door de Provincie Limburg).

Een deel van de groeves die in Natura 2000-gebieden liggen en die belangrijk zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen, kent (deels) een intensief gebruik. De groeves of delen van groeves met een intensief gebruik zijn conform de opdracht niet gekeurd in dit project, omdat groeves met een intensief gebruik sowieso al gekeurd worden vanwege de eigenaar en daarmee ook de mogelijkheid geven tot het tellen van vleermuizen. Het is voor aanvragers van een (intensieve) vergunning echter niet verplicht om het vleermuizen tellen als activiteit in de vergunning op te laten nemen, waardoor tellingen van vleermuizen in verschillende groeves die zijn goedgekeurd voor intensief gebruik toch niet als vanzelfsprekend uitgevoerd kunnen worden. In enkele gevallen zijn extensief gebruikte delen van groeves met een (deels) intensief gebruik wel gekeurd in het kader van dit project.

De bestaande keuringsstatus van mergelgroeves is gecontroleerd aan de hand van eerdere rapporten over groevekeuringen (Thissen & Hollander 2013; Hollander 2014a, b; La Haye 2016 t/m 2019) en op basis van informatie die verstrekt is door beheerders/eigenaren. Voor groeves waarvan het keuringsrapport was verlopen en waarvan de beheerder/eigenaar akkoord ging met een keuring, is opnieuw opdracht gegeven om een keuring voor extensief gebruik, een QuickScan, uit te voeren. Aan de groeve-eigenaren en –beheerders waarvan groeves worden gekeurd, is uitdrukkelijk verzocht om voor de (deels) goedgekeurde mergelgroeves een vergunning aan te vragen in het kader van de Mijnbouwwet om het kunnen tellen van de overwinterende vleermuizen mogelijk te maken. Groeves waarvan op voorhand duidelijk was dat géén vergunning aangevraagd zou gaan worden zijn buiten de keuringen gehouden.

2.2 Resultaten

In tabel 1 t/m 5 staan de uitkomsten van de 'QuickScans' van de groeves in 2019. In de laatste kolom staat het advies in welk jaar een herkeuring van de groeve moet plaats vinden. Dit advies is overgenomen uit de meest recente bekende of beschikbare QuickScan.

In de kolom Natura 2000-soorten staat aangegeven of de groeve belangrijk is voor habitatrichtlijn-soorten. De invulling van deze kolom is gebaseerd op een interne duiding door de provincie Limburg.

De kolom met de 'uitslag keuring 2019' kent drie kleuren:

- groen: de groeve is (deels) goedgekeurd,
- roze: de groeve is niet geschikt voor extensief gebruik of de groeve kon om een andere reden niet worden bezocht (geen sleutel voor handen, eigenaar niet te vinden, toegang zat dicht, etc.).
- rood: de groeve is afgekeurd.

Tabel 1. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Bemelerberg & Schiepersberg (156).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
820	35	Het Limb. Landschap	Koeleboschgroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
831	43	Van Schaik	Roothergroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
1180	36	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve IV	ja	Nee	Afgekeurd	Nee			Nee	2012-0901
1185	37	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve III	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
1184	38	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve II	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
1190	117	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve I	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
818	33	Het Limb. Landschap	Cluysberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
825	40	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve I	ja	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	Ja	2016-602168
832	126-a	Het Limb. Landschap	Schoorberggroeve II	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
829	42-a	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve V	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2020	Ja	2016-602166
827	41	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve III	nee	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
817	32	Het Limb. Landschap	Winkelberggroeve	nee	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
826	40-a	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve II	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	2020	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
819	34	Het Limb. Landschap	Nevencluysberggroeve	onbekend	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
824	39a		Bemelerbosch I	onbekend	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	2017-202098
822	39b	Particulier	Bemelerbosch 2	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee			Onbekend	
823	39c	Onbekend	Bemelerboschgrub (3)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		n.v.t.	Onbekend	
828	42	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve 4 (IV)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	2020	
1204	127a	Het Limb. Landschap	Bunderberggroeve	onbekend	Nee	Niet toegankelijk	Nee			Nee	
?	?	Het Limb. Landschap	Boddekamer (Julianagroeve)	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee			Nee	
1765	35a	Het Limb. Landschap	Nevenkoelebosch	onbekend	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	

Tabel 2. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Geuldal (157).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
842	55	Gemeente Valkenburg	Sibbergroeve	ja	Deels	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2022	Ja	
1780	163-achter	Het Limb. Landschap	Schenkgroeve, achter	ja	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
912	163-voor	Het Limb. Landschap	Schenkgroeve (voor)	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja & markers	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
845	68	Gemeente Valkenburg	Gemeentegroeve	ja	Deels	Goedgekeurd	Nee		2024	Ja	
843	57	Natuurmonumenten (was SBB)	Vallenberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
872	92	Particulier	Ravengroeve	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
903	143	Particulier	Flessenberggroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Onbekend	
1779	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve B	ja	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
1778	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve M	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja & markers	Deels goedgekeurd, markers stabiel	2021 (markers jaarlijks)	Ja	2013-0037
1777	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve O	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja, markers	Deels goedgekeurd, markers stabiel	2021 (markers jaarlijks)	Ja	2013-0037
860	87	Stichting Rotswoning	Geulhemmergroeve	ja	Ja	Onbekend	Nee			Onbekend	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
844	63	Stichting Kasteel van Valkenburg	Fluweelengroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee		.	Ja	
1318	76	Gemeente Valkenburg	Plenkert-Monstergrot	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
849	78	Bedrijf	Catacombengroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	2016-601324 2016-602909
871	91	Particulier	Leeraarsgroeve (verk.)	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Ja	
904	144	Stichting Kasteel van Valkenburg	Kasteelgroeve/ Groeve onder de ruïne	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
848	75	Bedrijf	Roebroekgroeve	ja	?	Goedgekeurd	Nee			Ja	
863	89	Het Limb. Landschap	B(r)onsdaelgroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja & markers	Deels goedgekeurd	2021	Ja	2012-0900
894	124-c	Natuurmonumenten (was SBB)	Groeve Scheve Spar	ja	Nee	Eerst werkz. aan dak uitvoeren	Nee			Nee	
1201	169	Staatsbosbeheer	Ravensboschgroeve III	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2017	Nee	
864	89-e	Het Limb. Landschap	Vlaberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee			Nee	
905	146	Bedrijf	Wilhelminagroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
855	82	Het Limb. Landschap	Kloostergroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee			Ja	
859	84-a	Stichting Rotswoning	Bergske van Rosalie (Amor)	nee	Nee	Onbekend	Nee			Onbekend	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
858	84	Onbekend	Koepelgroeve	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee			Onbekend	
867	89b	Limb. Landschap	Kabouterberg	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee			Nee	
846	73-74	Bedrijf	Ackermansgroeve (steenkolnmijn)	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
853	80	Het Limb. Landschap	Viltergroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	2012-0903
891	120	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve I (beneden)	?	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	2017-205092
892	121	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve II (boven)	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	2017-205092
888	118-b	Natuurmonumenten (was SBB)	Canadasbergske	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2017	Nee	
896		Staatsbosbeheer	Kam. B. St Jansbosch	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
897	129	Het Limb. Landschap	Groeve Heide (Geulhem)	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2020	Ja	
914	165	Natuurmonumenten (was SBB)	Groeve a/d Heide	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
908	158c	Gemeente Valkenburg	Schaelsberggroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
850	79	Gemeente Valkenburg	Heidegroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2021	Ja	
866	89d	Het. Lim. Landsch.	Tunnel toegang Curfs	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
862	88	Het Limb. Landschap	Mussenputgroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2021	Ja	2012-0905
907	154	Het Limb. Landschap	Nieuwe Groeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	2020	
1187	59	Van Schaik	Scheuldergroeve I	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee			Ja	
913	164	Het Limb. Landschap	Slangenberggroeve	nee	Nee	Herstel uitvoeren (asbest)	Nee			Nee	2012-0896
2240	90b	Provincie Limburg / particulier?	Groeve Staal (Schuncktunnel)	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee			Nee	
854	81	Het Limb. Landschap	Wolfsdriesgroeve	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee			Nee	
898	130a	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 1 (a)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Ja	2012-0898
899	130b	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 2 (b)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	2020	
900	130c	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 3 (c)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Ja	2012-0899
890	119	Van Schaik	Heiberggroeve	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	Ja	2017-205093
1213	124	Natuurmonumenten (was SBB)	Sint Jansboschgroeve 5	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee			Nee	
902	142a	Staatsbosbeheer	Bekkersbergske	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		2017	Nee	
851	79a	Gemeente Valkenburg	Groeve einde Plenkertweg	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	
852	79b	Particulier	Carolusgroeve	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Nee	
869	90c	Het Limb. Landschap	Groeve westelijk van Schunck	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee			Nee	
870	90a	Het Limb. Landschap	Groeve achter de kalkbranderij	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee			Nee	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
893	122	Natuurmonumenten	Pruus Karelgroeve I	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee			Nee	

Tabel 3. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Sint-Pietersberg & Jekerdal (159).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
806	8	Natuurmonumenten	Zonnebergstelsel	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	2017-202031 2017-204875
875	97	Stichting	Fallenberggroeve (Jezuïetengroeve)	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
876	100	Van Schaik	Groeve de Keel	ja	Nee	Goedgekeurd	Nee		2020	N.v.t.	
815	30	Het Limb. Landschap	Kasteelgroeve (Cannerberggroeve)	ja	Deels	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2021	Ja	EZ ETM/EM 10146465
874	96	Van Schaik	Apostelgroeve	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	2017-205522
804		Natuurmonumenten	Fort St Pieter-onder	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
1929	99	Particulier	Muizenberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee			Nee	2016-0439
803	1	Natuurmonumenten	Noordelijk Stelsel	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
808	26	ENCI	Scharkgroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	2016-602605
810		Het Limb. Landschap	Boschberggroeve (NATO)	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Onbekend	2013-0136
911	162	Van Schaik	Groeve Theunissen II	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee		2021	Ja	2017-205164
807	13	Natuurmonumenten	Restant Slavante (achter de muren)	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
?	?	Natuurmonumenten	"Achter Trap" Enci	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
?	?	Natuurmonumenten	Wildeberg (restant)	onbekend	Nee	Deels	Ja	Deels	2020	Ja	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
						goedgekeurd		goedgekeurd			
813	--	Het Limb. Landschap	Barbequegrotje	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	2012-0902
1467	--	Van Schaik	Keldertje Slavante 1	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	
1468	--	Van Schaik	Keldertje Slavante 2	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	
2245	--	Natuurmonumenten	Greetje Blankers	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	
--	--	Natuurmonumenten	Kluis Maastricht / Kluisje Slavante	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	
--	--	Natuurmonumenten	Refter Zonneberg	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee			Ja	

Tabel 4. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Savelsbos (160).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
1192	50	Staatsbosbeheer	Riesenberg	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee			Nee	
836	46-47-48	Staatsbosbeheer	Keerderberg	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee			Nee	
883	112 + 112a	Staatsbosbeheer	Hel + Kleine Hel	ja	Nee	Afgekeurd <2015 (ext. gebruik niet haalbaar)	Nee			Nee	
837	49	Staatsbosbeheer	Wijngaardsberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd <2015	Nee			Nee	
887	115-a	Staatsbosbeheer	Henkeput	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
882	111	Staatsbosbeheer	Hotsboomgroeve	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
881	110	Staatsbosbeheer	Kleinberggroeve zuid	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
880	109	Staatsbosbeheer	Kleinberggroeve noord	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
840	53	Staatsbosbeheer	Groeve de Grote Dolekamer	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
841	54	Staatsbosbeheer	Groeve de Kleine Dolekamer	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee			Nee	
886	115	Staatsbosbeheer	Lebenboschgroeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2017	Nee	
878	108	Staatsbosbeheer	Mosterdberg Noord	nee	Nee	Deels	Nee		2017	Nee	

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
						goedgekeurd					
879	108	Staatsbosbeheer	Mosterdberg Zuid	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2017	Nee	
1494	113	Staatsbosbeheer	Trichterberggroeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2017	Nee	

Tabel 5. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die onderdeel zijn van het NEM Meetnet Vleermuis Wintertellingen en die, in overleg met de opdrachtgever meegenomen konden worden in deze opdracht. Groeves zijn gelegen buiten Natura 2000 (op basis van data van de provincie Limburg).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000- soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2019	Uitslag keuring 2019	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
2157	161	Het Limb. Landschap	Groot Welsden	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2022	Ja	2012-0904
833	44	Particulier (J. de Goede)	Nieuwe Groeve St Joseph	ja	Nee	Onbekend	Nee			2020	
834	45	Particulier	Heerderberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015				Nee	
835	105	Particulier (J. de Goede)	Scharnderberggroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee			Onbekend	2015-0877 2016-0105
1199	151	Het Limb. Landschap	Groeve Houbensbergske I	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	
1492	--	Gemeente Valkenburg	Vogelbosgroeve	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2021	Ja	
916	--	WML	Groeve Sevensprongh West	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2016)	Nee			Nee	
917	--	WML	Groeve Sevensprongh Oost	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2016)	Nee			Nee	
915	--	Particulier	Groeve Penderskoolhof (Croate look)	onbekend	Nee	Onbekend	Nee			Nee	

3 Conclusies

De werkzaamheden in 2019 bestonden uit het laten keuren van mergelgroeves door een erkend keuringsbedrijf, het direct uitvoeren van kleine werkzaamheden aan de groeve(ingang) om vleermuis-wintertellingen mogelijk te maken en het controleren van markers in een aantal specifieke groeves.

In 2019 is afgesproken om 31 groeves of delen van gangenstelsel te bezoeken en te keuren (bijlage 1 en tabel 1 t/m 5).

3.1 Groeve eigenaren/beheerders

Staatsbosbeheer

In 2019 zijn géén groeves van Staatsbosbeheer gekeurd. Er worden door SBB ook geen vergunningen voor extensief gebruik aangevraagd, dus ook niet voor vleermuistellingen. Het was in het winterseizoen 2019/2020 dan ook niet mogelijk om vleermuistellingen uit te voeren in groeves in eigendom of beheer van Staatsbosbeheer. Een deel van de groeves van Staatsbosbeheer is in 2019 overgedragen aan Natuurmonumenten, waardoor diverse groeves (groeve Scheve Spar en groeve Canadasbergske en diverse andere gelegen in de omgeving Biebosch-Valkenburg) wellicht in 2020 wel gekeurd kunnen worden.

Limburgs Landschap

Stichting Het Limburgs Landschap heeft in 2019 extra tijd besteed aan het aanvragen van betredingsvergunningen. Het is gelukt om voor vrijwel alle goedgekeurde groeves vergunningen aan te vragen.

Het verschil van inzicht over het kunnen verstrekken van een betredingsvergunning voor de Schenkgroeve is opgelost, zodat deze groeve in het telseizoen 2019/2020 weer geteld kon worden.

Over de groeve Heide (Geulhem) bestond onduidelijkheid over het eigendom, maar inmiddels is duidelijk dat Stichting Het Limburgs Landschap de eigenaar is. Voor deze groeve is een betredingsvergunning aangevraagd.

Natuurmonumenten

Natuurmonumenten heeft voor vrijwel al haar groeves een betredingsvergunning, met uitzondering van de groeves die recent door Staatsbosbeheer zijn overgedragen.

Van Schaik stichting

De Van Schaik stichting heeft medewerking verleend aan het extensief laten keuren van de groeves die in beheer zijn bij de stichting en heeft voor deze groeves een betredingsvergunning, of zo nodig de vergunning laten verlengen.

Gemeente Valkenburg

De groeves die in beheer zijn bij de gemeente Valkenburg zijn over het algemeen goedgekeurd voor extensief gebruik.

Overige beheerders/eigenaren

Een deel van de overige beheerders/eigenaren bestaat uit particulieren en/of bedrijven waarvan in een aantal gevallen de contactgegevens niet bekend zijn. Het is daardoor niet bekend of niet duidelijk of een betredingsvergunning aanwezig is. In enkele gevallen is het bekend dat de groeve intensief wordt gebruikt of dat er vergunning is verleend voor intensief gebruik voor een deel van de groeve (bijvoorbeeld de Flessenberggroeve). In veel gevallen lijkt het tellen van vleermuizen geen onderdeel te zijn van de betredingsvergunning (de Mijnbouwwet toetst enkel op stabiliteit en veiligheid en stelt dan ook alleen eisen op dat vlak).

3.2 Keuringsresultaat

Door de huidige cyclus van jaarlijkse keuringen is de achterstand in keuringen geheel verdwenen, met uitzondering van groeves die in beheer zijn of waren bij Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft in 2016 haar groeves voor het laatst laten keuren.

Van de groeves van andere eigenaren is een zeer goed beeld van de beschikbaarheid van telbare groeves en de eventuele knelpunten die het maken van betrouwbare trends van overwinterende vleermuizen in de Natura 2000-gebieden in de weg staan.

Het aantal goedgekeurde groeves is helaas laag, waardoor het maken van betrouwbare trends van overwinterende vleermuizen in een aantal Natura 2000-gebieden lastig (Bemelerberg & Schiepersberg), of zelfs onmogelijk is (Savelsbos). Vanuit de provincie wordt actief bekeken welke groeves 'telbaar' te maken zijn om de vleermuistellingen te ondersteunen.

In tabel 6a, 6b en 6c worden, op basis van de gegevens uit dit rapport, de overzichten gegeven van de aantallen gekeurde groeves tot en met 2019, in 2019 en de huidige 'telbaarheid' van de groeves in Natura 2000-gebieden. In 57 van de 109 groeves die gelegen zijn in Natura 2000 gebieden zal het in principe mogelijk zijn om in de winter 2019-2020 een vleermuistelling uit te voeren (onder voorbehoud dat de eigenaar een geldige vergunning heeft tegen de tijd van de telling).

In tabel 6a staat aangegeven wat de uitkomst is van de 29 keuringen die in 2019 zijn uitgevoerd voor zover het de N2000 gebieden betreft.

Tabel 6a. Status van de groeves per Natura 2000-gebied als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd in 2019.

Natura 2000-gebied	Aantal groeves in Natura 2000-gebied	Gekeurd in 2019	Afgekeurd	(Deels) goedgekeurd	Extensief gebruik niet haalbaar
156 Bemeler- & Schiepersberg	21	3	-	3	-
157 Geuldal	54	17	-	17	-
159 Pietersberg & Jekerdal	20	9	-	9	-
160 Savelsbos	14	-	-	-	-

In tabel 6b staat per Natura 2000 gebied aangegeven hoeveel groeves gelegen zijn in een specifiek Natura 2000-gebied (kolom 1) en hoeveel groeves daarvan goed- of afgekeurd zijn tot en met 2019. In het Geuldal zijn twee groeves waarvan onbekend is of de groeves ooit gekeurd zijn (groeves van Stichting de Rotswoning). Verder zijn er in het Geuldal enkele groeves waarvan bekend is dat de groeves in het verleden (deels) goedgekeurd waren voor extensief gebruik, maar waarvan een recente goedkeuring ontbreekt. Dit betreft zowel een particuliere groeve (Flessenberg) als groeves van Staatsbosbeheer. In het kader van het monitoren van vleermuispopulaties is het belangrijk dat zoveel mogelijk groeves in het Geuldal worden geteld (La Haye 2016). Elke groeve die geteld kan worden draagt substantieel bij aan de betrouwbaarheid van de trends in het Natura 2000-gebied. Het is dan ook belangrijk dat zoveel mogelijk groeves die in principe veilig zijn om te tellen, ook daadwerkelijk geteld worden. Met name in het Geuldal zijn mogelijk groeves waar op basis van tellingen uit het verleden substantiële aantallen vleermuizen mogen worden verwacht, maar die recent niet meer geteld kunnen worden, doordat eigenaren/beheerders niet aan keuringen en vleermuistellingen willen meewerken.

Tabel 6b. Status van de groeves per Natura 2000-gebied als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd tot en met 2019.

Natura 2000-gebied	Aantal groeves in Natura 2000-gebied	Gekeurd	Afgekeurd	(Deels) goedgekeurd	Extensief gebruik niet mogelijk
156 Bemeler- & Schiepersberg	21	21	6	10	5
157 Geuldal	54	52	7	33	12
159 Pietersberg & Jekerdal	20	20	1	19	-
160 Savelsbos	14	14	2	4	8

In de laatste tabel, tabel 6c, staat een overzicht van de telbare groeves in de winter 2019/2020. Uit deze tabel blijkt dat in de winter 2019/2020 56 van de in totaal 109 groeves gelegen in Natura 2000-gebieden geteld kunnen worden. Dit aantal is voldoende om een betrouwbare trend te maken van de overwinterende vleermuizen in alle groeves tezamen, maar voor het maken van betrouwbare trends van bijlage II soorten is het aantal groeves in enkele Natura 2000-gebieden nog steeds te laag (zie ook de CBS bijlage in La Haye 2016).

Tabel 6c. Het aantal groeves en het aantal telbare groeves in de winter 2019-2020 als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd tot en met 2019 (mits de eigenaar een geldige vergunning heeft tegen de tijd van de telling).

Natura 2000-gebied	Aantal groeves in Natura 2000-gebied				Telbare objecten in winter 2019-2020			
	totaal	Van belang	Niet van belang	onbekend	totaal	Van belang	Niet van belang	onbekend
156 Bemeler- & Schiepersberg	21	8	5	8	8	3	2	3
157 Geuldal	54	23	17	14	27	12	10	5
159 Pietersberg & Jekerdal	20	11	6	3	19	10	6	3
160 Savelsbos	14	5	9	0	0	-	-	-
<i>Totaal</i>	109	47	37	25	54	25	18	11

Om betrouwbare trends te krijgen van het Natura 2000-gebied Bemelerberg & Schiepersberg (156) zijn een aantal belangrijke groeves weer telbaar, wat hopelijk tot een betere trendberekening zal leiden.

In het Natura 2000-gebied Geuldal (157) is het belangrijk dat voor zoveel mogelijk groeves het tellen van vleermuizen 'vergunning technisch' wordt geregeld. Voor het maken van trends voor het Natura 2000-gebied St. Pietersberg & Jekerdal (159) zijn geen knelpunten. Het grootste knelpunt is het Natura 2000-gebied Savelsbos (160) waar momenteel geen enkele groeve telbaar is of vergunning technisch telbaar te krijgen is. De groeves in dit Natura 2000-gebied zijn niet telbaar, dat maakt het onmogelijk om voor dit gebied trends te berekenen met de klassieke wijze van monitoren (zichttellingen die door vleermuistellers worden uitgevoerd).

Literatuur

Hollander, H., 2014a. Keuring mergelgroeves t.b.v. monitoring vleermuizen – 2013. Rapport 2014.05. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Hollander, H., 2014b. Keuring mergelgroeves t.b.v. monitoring vleermuizen – 2014. Rapport 2015.53. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Jansen E.A., H.J.G.A. Limpens & M. Schillemans, 2014. Automatic Monitoring of Bats in Hibernacula - Methods, Strengths and Shortcomings. Rapport 2014.09. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2016. Keuringen mergelgroeves in Natura 2000 gebieden in Zuid-Limburg in 2015 en adviezen voor de toekomst. Rapport 2015.35. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2017. Keuringen mergelgroeves in Natura 2000 gebieden in Zuid-Limburg in 2016. Rapport 2016.28. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2018. Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2017. Rapport 2017.34. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2019. Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018. Rapport 2018.34. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Thissen, J.B.M. & H. Hollander, 2013. Keuring van mergelgroeves voor de monitoring van vleermuizen. Rapport nr. 2012.05. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Provincie Limburg, z.j. Handreiking gesteente-mechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeves voor extensief gebruik.

Bijlage 1

Overzicht van de groeves die onderdeel waren van de opdracht 2019.

Objectnr_ZV	Beheerder	Groeve	Keuringen 2019
1318	gemeente Valkenburg	Plenkert / Monstergrot	Ja
908	gemeente Valkenburg	Schaelsberggroeve	Ja
1492	gemeente Valkenburg	Vogelbosgroeve	Ja
850	gemeente Valkenburg	Heidegroeve	Ja
842	gemeente Valkenburg	Sibbergroeve	Ja
851	gemeente Valkenburg	Groeve einde Plenkertweg	Ja
862	Het Limburgs Landschap	Mussenputgroeve	Ja
912	Het Limburgs Landschap	Schenkgroeve voor	Ja plus markers
813	Het Limburgs Landschap	Barbequegrotje	Ja
2157	Het Limburgs Landschap	Groot Welsden	Ja
863	Het Limburgs Landschap	Bronsdaelgroeve	Ja plus markers
815	Het Limburgs Landschap	Kasteelgroeve (Cannerberggroeve), achterliggend deel	Ja
1778	Het Limburgs Landschap	Barakkengroeve M	Ja plus markers
1777	Het Limburgs Landschap	Barakkengroeve O	Ja plus markers
898	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 1	Ja
899	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 2	Ja
900	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 3	Ja
1199	Het Limburgs Landschap	Groeve Houbensbergske I	Ja
820	Het Limburgs Landschap	Koeleboschgroeve	Ja
832	Het Limburgs Landschap	Schoorberggroeve II	Ja
853	Het Limburgs Landschap	Viltergroeve (Rouwet)	Ja
?	Natuurmonumenten	Achter trap Zonneberg	Ja
?	Natuurmonumenten	Kluisje Slavante	Ja
?	Natuurmonumenten	Onder de Wilde Berg	Ja
807	Natuurmonumenten	Restant Slavante buiten de muren	Ja
852	Particulier	Carolusgroeve	Ja
874	Van Schaik	Apostelgroeve	Ja
1467 & 1468	Van Schaik	Keldertje Slavante 1 & 2	Ja
831	Van Schaik	Roothergroeve	Ja
891	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve I	Ja
891	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve II	Ja